

tonosan nagyköveteikkel beszélgettek. A diplomata állítása szerint a cár kijelentette Vilmos császárnak, hogy az ő keleti politikája tökéletesen és minden tekintetben azonos Ausztria-Magyarországgal.

Páris, szept. 8.

A Faure elnök vezetése mellett ma megtartott minisztertanácsban Hanotaux külügyminiszter jelentést tett az orosz felségek fogadásának előkészületeiről és jelezte, hogy két főrangú udvari méltóság ma Berlinből Párisba indult, értekezni a fogadás programjáról.

Az Ybl szobor leleplezése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 8.

Ybl Miklós a nagy nevű műépítő szobrát ma délelőtt kilenc óra után leplezték le a várkert bazar terén a király képviselőjének, József kir. hercegnek jelenlétében.

A budapesti mérnök és építészegyesület három évi csendes és zajtalan munkával alkotta és méltó ünneppel leplezte le és adta át a székes-fővárosnak ezt a határozottan művészi alkotást. Az ünnep jelentőségét nagyobbá tette, hogy az éppen most folyó technikus kongresszus csaknem összes tagjai megjelentek a mester szobrának leleplezésénél.

A vitorlavászonnal leborított szobor körüli tért reggel nyolc órakor elzárták kordonnal a nagy közönségtől, a melyet kilenc órára strü csoportokban elleppe a számára megmaradt területet. A kordonon belül, a szobor mellett levő dízsátor körülgyülekeztek az ünneprendezők és az ünnepre hivatalosak, várva József kir. herceget, a király képviselőjét. Kevéssel kilenc óra előtt már együtt volt az egész társaság, soraiban Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Fejérváry Géza báró és Wlassics Gyula miniszterek, Gromon Dezső államtitkár, Gerlőczy Károly polgármester, Lóbkovitz herceg hadtestparancsnok, Lederer báró altábornagy, Rudnay Béla főkapitány, Szily Kálmán az akadémia főtitkára, a mérnök és építészegyesület tagjai, élükön Csizler Béla elnökkel, Fittler Kamil az iparművészeti iskola igazgatója, Mayer Ede a szobor megalkotója, a Magyar képzőművészeti társulat részéről Zala György és Ambrozovics Dezső N. és a magyar országos technikus kongresszus majd minden tagja. A kir. hercegi sátorban foglalt helyet az emlékezetében ünneplélt nagy építő fia, Ybl Félix dr. nyugalmazott miniszteri titkár feleségével s unokaöccsével, Ybl Lajos lovag budai várkapitány.

Kilenc óra után néhány perccel érkezett meg József kir. herceg Vécsey báró udvarmesterével. A jelen voltak zajos éljenzését főhajtással viszonzván, az udvari dízsátorban elfoglalta helyét, jelt adván az ünnep megkezdésére.

A budai dalosok Bellovics karmester vezetése alatt megszokott precizitással énekelték el Bellovitsnak ez alkalomra szerzett *ünnepi dalát*, megnyitván a leleplezési tünepséget. Ezután Hieronim Károly mondta el az ünnepi beszédet.

E szobrot — így szólt — Ybl Miklósnak a kortársak hálás elismerése és pályatársainak, barátainak kegyelele emelte. Azok között az építészek között, kik az 1867. óta alkotott nagyszámú magán és középületekbe művészi szellemüket lehelték az egyik Ybl Miklós volt. Első volt ő nemcsak idő szerint, de első volt ő pályatársai között, kik őt szerénysége dacára önként mestertüknek tisztelték. Önként választott vezérékként követték. Első volt ő a munkában is, melyet ritka mértékben bíró volt. Székes fővárosunkban az építő művészet, a mint ezt a szemben látható palotásor, s a királyi lakhoz tartozó itt emelt épületek tanusítják, 1867. óta rendkívül nagy lendületet vett, a melyhez némileg hasonló csak abban a korban látunk, midőn az akkori Pest az árvíz után cs. és királyi fenséged dicső emlékezetű atyjának különös pártfogása mellett újra fölépült. A mostani új korszakban nemcsak magánépületek, hanem a középületeknek nagy száma emelkedett s ezek méltó tért nyitottak Ybl Miklós művészi ihletének és zseniális alkotásának. Kezének nyomai ezeken is, azonkívül számos magánépületen láthatók. A főthi templom, a ferencvárosi templom, a bazilika, az opera, a vámház, a vadkerti építkezések s a Margit-sziget csodás szép épületei hirdetik az ő művészi dicsőségét. A későbbi utókorban, a midőn most sok fontosnak látszó

eseménynek még emléke is lettint, az ő művészi alkotásai fogják a mai kornak egyik jellemvonását szolgáltatni. És annak a szerény munkásnak, aki sem hadvezér, sem államférfiu nem volt, a ki nem gyakorolt kortársainak sorsára döntő befolyást, annak fogja a mai nemzedék azt a dicsőséget köszönni, melyet a művészetek szeretete és istápolása mindenha szerzett.

Hódolatteljes tisztelettel kérem cs. és kir. fenségedet, méltóztatásuk megengedni, hogy a szobrász lebonthassa a leplet, mely művét takarja.

Ekkor József kir. herceg így szólt:

— Ő császári és apostoli királyi fensége megbízásából örömmel adom meg az engedelmet az emlékmű leleplezésére.

Mayer Ede szobrász megrántotta a lepel zsinogját s a szobor a szeptemberi verőfényben, a jelen voltak zajos éljenzése között teljes szépségben előtűnt. Az éljenzés csillapultá után Hieronim tovább folytatta beszédét.

E szobor előtt, mely hiven idézi föl alakodat, rónjuk le immár Ybl Miklós a kegyelet, tisztelet és szeretet adóját, melylyel életedben irányodban, most már emléked iránt viseltetünk. Mi, kik Téged személyesen ösmertünk, tudjuk jól, hogy soha sem kerestél a kitüntetés. Tudjuk jól, hogy távol volt tőled a gondolat, hogy Neked, emlékednek szobrot emeljünk. Legyen tehát a szobor, mely emlékedet éroben örökíti meg, a fiatal művészeknek az, a mi életedben a te példád volt nekik. Lelkesítse a fiatal művészeket arra, hogy azzal az önzetlenséggel, művészetüknek azzal a szeretetével és azzal az igazi ihlettel, mely nem babérért dolgozik, hanem alkotja a szépet önmagáért s ebben a szellemben, a szellemedben törekedjenek a halhatatlanság babérjáért. — Beszéde további folyamán a mérnök és építész egyesület köszönetét tolmácsolta a király iránt képviseltetéséért, József kir. hercegnek megjelenségeért s mind azoknak, a kik az egyesületnek támogatására voltak a szobor létesítésében.

A megjelenszett beszéd után Ney Béla, a szobor végrehajtó bizottság elnöke mondotta el a szobor történetét; beszéde végén átadta Budapest fővárosnak a szobrot, kérve gondozását és megőrzését, a mire Gerlőczy Károly polgármester megígérte, hogy a szobrot a székes főváros ápolni és gondozni fogja.

A művész Ybl Miklóst férfi korában örökítette meg. A szobor a budai kiosk parkja előtt áll. Széles gránit talapzaton emelkedik a homokkő oszlop, a melyen Ferenc-József kabátban, felöltöben fődelen fölvel áll Ybl Miklós jobbában körzöt tartva, baljával pedig egy mellette álló konzolra támaszkodva, a melyen hátul széles puha kalapja van, elől pedig egy széles papírlap, tervekkel telerajzolva. Magassága a tér épületeihez illő harmoniál.

A leleplezés és az ünnepies átadás aktusa után Hieronim Károly József kir. hercegnek bemutatta az Ybl család jelen volt tagjait, Mayer Ede szobrászt s a végrehajtó bizottság tagjait. A kir. herceg mindnyájával szívesen váltott néhány szót, a művészt pedig melegen üdvözölte sikerült alkotásáért. Közben a budai daloskör elénekelt a himnusz.

A szobor megtekintése után József kir. herceg udvarmesterével kocsijába ült s budai palotájába hajtattott. Utána az ünneplő sereg is oszladozott őszinte szerencsét kívánva a művészek és egyesületnek a kiválóan sikerült alkotás fölött.

TÁVIRATOK.

Lobanov utóda.

Köln, szept. 8. (Saját tudósítónk távirata.) A Köln. Ztg.-nak jelentik Varsóból, hogy Lobanov hercegnek utódja egy fiatalabb diplomata lesz, kit a hármass szövetség hatalmai szívesen látnának a külügyminiszteri hivatalban. Ez a diplomata minden valószínűség szerint Kapniszt gróf bécsi orosz nagykövet lesz.

Páris, szept. 8. (Saját tudósítónk távirata.) A Tempsnak jelentik Pétervárról, hogy az orosz hivatalos lap már a legközelebbi napokban közli Kapniszt grófnak külügyminiszterré való kinevezését.

A macedoniai fölkelés.

Athén, szept. 8. (Saját tudósítónk távirata.) A macedoniai fölkelőknek az utóbbi időben kevés szerencsájuk van; tegnap jelentették, hogy a törökök a legerősebb fölkelő csapatot megsemmisítették, ma pedig az a hír érkezett, hogy a fölkelők vezére, Berbera meghalt és csapatát szét-

ugrasztották; azok, a kik életben maradtak, görög területre menekültek. Macedóniában már csak alig egy-kétszáz fölkelő van.

A krétai reformok.

Konstantinápoly, szept. 8. A hat nagykövet együttes jegyzékben tudomására hozta a portának, a kaneai konzulok jelentését, hogy a krétaiak elfogadták a megállapított engedményeket és fölszólította a portát, hogy azt hirdetményben tegye közzé, és hajtsa végre a főkörmányzó választását.

Örmények futása.

Athén, szept. 8. (Saját tudósítónk távirata.) Ma reggel ezeröttszáz örmény menekülő érkezett ide Konstantinápolyból; arra kérék az athéni rendőrfőnököt, hogy adjon nekik néhány napra szállást; a rendőrfőnök a külügyminiszter utasítására Faleronban sátrakat állított föl az örmények számára.

Bécs, szept. 8. A bécsi nagy díjért való nemzetközi kerékpárversenyen Jaquelin (Franciaország) első, Huet (Belgium) második, Parly (Anglia) harmadik, Tomaselli (Olaszország) negyedik volt.

Newyork, szept. 5. Buza augusztusra 63 $\frac{1}{4}$, buza szeptemberre 65 $\frac{1}{8}$, buza decemberre 68 $\frac{3}{8}$.

— Tengeri szeptemberre 29 $\frac{3}{8}$.

Chicago, szept. 5. Buza szeptemberre 62 $\frac{3}{8}$, — Tengeri szeptemberre 23 $\frac{7}{8}$.

NAPIHIREK.

Budapest, szept. 8.

— **Az idő.** Budapestben az idő felhős, a hőmérsék 13-6 fok volt. — Magyarországon csekély eső volt. Legmelegebb volt Crkvenicán 20-0 fok, leghidegebb pedig Ungváron 10-0 fok. — Európában a lecsapódások csökkenőben vannak. Legmelegebb volt Brindisiben 24-6 fok, leghidegebb pedig Smolenszkben 1-7 fok. Bécsben 13-7, Rómában 16-7, Párisban 14-9, Berlinben 12-9, Péterváron 4-2, Konstantinápolyban 24-2 fok volt a hőmérsék. — Jólát: Szárazabb és melegebb idő várható.

— **(Személyi hír.)** Ferdinánd toszkán-nagyherceg jelenleg Gődöllön van, de csuzos bán talmái miatt a nap nagyrészt szobájában tölti.

— **(A német császár testvérhuga Budapestben.)** Vilmos német császár testvérhuga, Sarolta, a szászmeiningeni uralkodó-herceg felesége — mint előre jeleztük — ma a kiállítás megtekintésére Teodora leányával, Rhoeder báró őrnagy udvarmestere, Dieskan kisasszony udvarhölgye kíséretében két komornával és egy inassal délben 12 óra 55 perckor Budapestre érkezett a berlini expressz vonattal a keleti pályaudvarba. Az érkező hercegné üdvözlésére megjelent a pályaudvarban a budapesti német konzul, a ki a hivatalos fogadás helyett röviden pár szóval adott örömeinek kifejezést a hercegné megérkezése fölött. A keleti pályaudvarból egyenesen a Hungária-fogadóba hajtattak, a hol a szigorú inkognitóban utazó hercegné és kísérete számára a távirati uton megrendelt első emeleti hét szobából álló lakást foglalták el. Megérkezvén átöltöztek s a fogadó éttermében megreggeliztek. Reggeli után kihajtottak a kiállításba, majd a főváros utcáin sétáltak. Este hét órakor ismét a Hungária éttermében megebédeltek, azután pedig az operába mentek Hunyady László előadására. A hercegné legalább egy hétig marad Budapestben.

— **(A cumberlandi herceg.)** Gmundenből telegrafálják nekünk, hogy György Vilmos cumberlandi herceg állapotában annyiban rosszabbodás állott be, hogy vesebaja miatt nem képes táplálkozni.

— **(Tisza Kálmán Debrecenben.)** Tisza Kálmán, a dunántuli ev. ref. egyház főgondnoka — mint levelezőnk jelenti — hétfőn este Debrecenbe érkezett, hogy részt vegyen a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlésén. A volt miniszterelnököt az államón Degenfeld József gróf főispán fogadta.

— **(Az ünneplélt badeni nagyherceg.)** I. Frigyes badeni nagyherceg ma 70 esztendő. Egész Németországra szóló ünnepléssel ülik meg a születése napját. Az ünnepnek a legfőbb rendezője ugyanis maga II. Vilmos császár, a ki fölhasználta azt az alkalmat arra, hogy tüntessen a császár és a német fejedelmek testvéri viszonyával. Ebben az esetben ez a tüntetés jól esett már csak azért is,